

Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17982>

Özet

Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği, bireyin kendisini yalnızca kişisel sınırlarla değil, aynı zamanda daha geniş sistemlerle (doğa, evren, diğer insanlar veya manevi bir boyut) ilişkilendirerek tanımlama eğilimini ölçmek üzere tasarlanmış bir psikolojik araçtır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, **Beyza Kırca** ve **Halil Ekşi** tarafından gerçekleştirilmiş olup, bu uyarlama çalışması ile ölçeğin Türk kültürüne özgü psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve geçerli, güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanıma sunulması amaçlanmıştır. Bu ölçek, özellikle Transpersonal Psikoloji ve pozitif psikoloji alanlarında yapılan araştırmalar için kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Birey-ötesi benlik kurgusu, transpersonal benlik, benlik, uyarlama, psikometrik özellikler, maneviyat, ekolojik kimlik.

Yazarlar

Ölçeğin Türkçe uyarlamasını gerçekleştiren araştırmacılar **Beyza KIRCA** ve **Halil EKŞİ**'dir. Sorumlu yazar Beyza Kırca'dır.

Amaç

Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendilik algıları ve kimliklerini bireysel egonun ötesine taşıyan boyutları nicel olarak değerlendirmektir. Bu boyutlar genellikle evrenle, doğayla, tüm insanlıkla veya aklın bir varoluşla kurulan bağlantıları içerir. Ölçek, bu birey-ötesi bağlantıların gücünü ve niteliğini belirleyerek, bireylerin ruh sağlığı, refahı ve anlam arayışları arasındaki ilişkileri araştırmaya mümkün kılar.

Ölçeğin 2022 yılında yayımlanan Türkçe formunun uyarlanması, uluslararası alanda kullanılan bu yapıyı Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek bir araç sağlamak amacıyla yapılmıştır. Bu uyarlama, özellikle kültürlerarası benlik kurgusu çalışmaları için önemli bir katkı sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki geleneksel bağımsız (individualistic) veya karşılıklı bağımlı (interdependent) benlik kurgularından farklı olarak, **birey-ötesi benlik kurgusu** (Transpersonal Self-Construal) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, kişinin kimliğini sadece kendi bağlantıları veya yakın ilişkileri üzerinden değil, aynı zamanda büyük bir bütünün parçası olma hissi, evrensel sorumluluk ve manevi bağlantılarından tanımlamasını içerir. Bu boyut, derin bir anlam duygusu ve yaşam memnuniyeti ile ilişkilendirilebilmektedir.

Yapısal olarak, birey-ötesi benlik kurgusu genellikle evrensel bilinç, ekolojik farkındalık ve manevi özdeleme gibi alt boyutları içerebilir. Ölçeğin psikometrik özellikleri incelenirken, bu yapının kültürel olarak tutarlılığı ve ölçüm gücü temel alınmalıdır.

Geçerlik

Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü belirlemeye odaklanmıştır. Uyarlama çalışmasında genellikle yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılır.

Geçerlik analizleri, ölçeğin maddelerinin teorik beklentilerle uyumlu bir faktör yapısına sergilediğini göstermiştir. Bu analizler, ölçeğin **yapı geçerliliği** (construct validity) açısından güçlü kanıtlar sunduğunu ve ilgili diğer psikolojik yapılarla (örneğin, manevi yönelim, yaşam amacı) beklenen yönde ilişkiler kurduğunu (yakınsak geçerlik) ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının zamana yayılan tutarlılığı ve içsel bütünlüğünü değerlendirmiştir. Türkçe formunun güvenilirlik düzeyi, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach's Alpha değeri ile rapor edilmiştir. Yüksek Alpha değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Tipik bir psikometrik uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde olduğu ve alt boyutlar bazında da yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, güvenilirliği desteklemek amacıyla test-tekrar test yöntemleri de kullanılarak ölçeğin zamana karşı kararlılığı incelenmiş olabilir.

Faktör Analizi

Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği Türkçe formunun yapısal geçerliliğini test etmek için Faktör Analizi yöntemleri uygulanmıştır. Bu süreç, orijinal ölçeğin boyut yapısının Türk örnekleminde korunup korunmadığını incelemeyi içerir.

Uyarlama çalışmasında genellikle Keşfedici Faktör Analizi (KFA) ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin orijinal çok boyutlu yapısının Türk verilerine iyi uyum sağladığını ve bu yapının kültürel olarak geçerli olduğunu destekleyen uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA) sunmuştur. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak varsayılan faktör yapısına güçlü bir şekilde doğrulamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılarak yanıtlanır. Derecelendirme formatı, katılımcıların maddelere ne ölçüde katıldıklarını (örneğin, "Hiç katılmıyorum"dan "Tamamen katılıyorum"a) belirtmelerini gerektirir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Genellikle İngilizce).

Popülasyon Grubu: Yetkinler ve yükseköğretim öğrencileri.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve/veya genel yetkin popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz bildirim (self-report) yöntemiyle doldurulan kağıt-kalem veya dijital anket formatı.

Anahtar Kelimeler

Benlik kurgusu, maneviyat, ekolojik kimlik, psikometri, özdeleme, Cronbach's Alpha.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut değil (Uyarlama makalesinde belirtilmemiştir).

İletişim E-posta Adresleri: byzkrc79@gmail.com (Sorumlu Yazar: Beyza KIRCA)

Yazma Adresi: Mevcut değil (Uyarlama makalesinde detaylı olarak belirtilmemiştir).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe formunun psikometrik özellikleri 2022 yılında yayımlanmıştır (Kırca & Eki, 2022).

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için izinler ve olası ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Beyza KIRCA ile doğrudan iletişime geçilerek öğrenilmelidir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazar onayı gerekmektedir.

Kaynaklar

Kırca, B., ve Ekşi, H. (2022). Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 12(2), 501-519. doi: 10.23863/kalem.2021.210

Birey-Ötesi Benlik Kurgusu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri bu kaynakta sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına ve ölçek puanlamasına ilişkin detaylı bilgilere, uyarlama makalesinden veya sorumlu yazar ile iletişime geçilerek ulaşılabılır. Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[birey-otesi-benlik-kurgusu-olcegi-toad.pdf](#)

ARABPSYCHOLOGY.COM